

209. ▶ VASZARY JÁNOS (1867-1939)

Déli pihenő

Olaj, vászon, 80,5x100,5 cm
Jelezve balra lent: Vaszary J.

Kezdő ár: 20 000 000 Ft / 63 492 EUR
Becsérték: 30 000 000 – 40 000 000 Ft
Estimated value: 95 239 – 126 984 EUR

KIÁLLÍTVA:

▶ Vaszary magángyűjteményekben.
Virág Judit Galéria, Budapest, 2015. március 28 – április 25. katalógus: szám nélkül

1. Vaszary János
2. Pierre Bonnard: Cseresznyés pite, 1908 magántulajdon
3. Vaszary János: Séta a parkban, 1907 magántulajdon

Müncheni és párizsi tanulmányai során Vaszary megismerte a kortárs nyugati művészeti törekvéseket, a századforduló idején a naturalizmus és a szecesszió határán ingadozva igyekezett kialakítani saját művészi nyelvét. 1905 végén házasságot kötött és letelepedett Tatán. Az elkövetkező években készített intim hangvételű művein a családi élet idillje tükröződik, modelljei között többször fedezhetők fel családtagjainak arcvonásai. A személyes hangvételű képek első csoportja főként enteriőrökből tevődik össze, melyek esetében a Nabik – Pierre Bonnard vagy Édouard Vuillard – festészete keveredik a naturalizmus – elsődlegesen Puviss de Chavannes-i – hagyományával. Vaszary 1905–1906-ban talál rá az impresszionizmusra: „a természetben csak azt látja és érezi, ami reá a legnagyobb hatással van.”¹ A korábban a formákat követő, körülíró ecsetvonásai a pillanatnyi benyomások minél pontosabb visszaadásának érdekében fellazulnak,² nagyobb, lendületesen felvitt színfoltokká bomlanak – egyúttal alakjai a szobák félhomályából kilépnek a napsütötte természetbe.

Impresszionista életképeinek válogatott darabjait az „Új Vaszary” a Magyar Impressionisták és Naturalisták Körének első, 1908-as kiállításán mutatta be. A kollektív ikonikus főműve a *Reggeli a szabadban*,³ ezen felül további, magángyűjteményekből ismert képek is azonosíthatók a kiállítási katalógusban közölt címeikkel.⁴ Impresszionista ecsetkezelése nyomán a nyugodt, polgári témák vibráló fényjelenségekké válnak. Vaszary műveiben közös, hogy „nagy mennyiségben rakja fel a festéket és ezen színvegyüléssel modellálja a természetet a rajz mellőzéseivel, [...] egyöntetű benyomással bíró színnel stilizált műveket alkot.”⁵ A kertben ülő nőt ábrázoló festményre éppúgy illik Szalkay Gusztáv megállapítása, mint Vaszary Nemzeti Szalonban kiállított képeire. A fehér pad mögött árnyékot adó fenyőfák sűrű lombjának monoton mélyzöld harmóniáját csak egy-egy megvillanó fényfolt töri meg. A dekomponált szerkesztéssel mozgalmassá tett képtér jobb alsó harmadát kitöltő varró nő – Vaszary impresszionista képeinek visszatérő motívuma⁶ – ruháját mesterien, néhány határozott foltból építi fel, ugyanakkor arcvonásait gondos, apró ecsetvonásokkal modellálja.

Szeredi Merse Pál

1 Ernst Lajos, Vaszary János, in: *Vaszary János művei (1906. március)*, kiáll. kat. Nemzeti Szalon, Budapest, 1906, 7.
2 Vö.: Lázár Béla, Vaszary János, *Művészet* 5/5 (1906), 281–290.
3 *Reggeli a szabadban*, 1907, olaj, vászon, 77,3x100 cm, j.b.l.: Vaszary J. 1907, Magyar Nemzeti Galéria.
4 *Séta a parkban*, 1907, olaj, vászon, 106x80 cm, j.b.f.: Vaszary 1907, Kieselbach Tamás gyűjteménye, *Séta a szabadban (A művész felesége napernyővel)*, 1907, olaj, vászon, 74x57 cm, j.j.l.: Vaszary 1907, magántulajdon; *Napsütéses kertben*, 1907, olaj, fa, 39x50 cm, j.b.f.: Vaszary J. 1907, magántulajdon. Reprodukcióikat lásd: *Vaszary János gyűjteményes kiállítása*, szerk. Szűcs György – Veszprémi Nóra, kiáll. kat. Magyar Nemzeti Galéria, Budapest, 2007, katalógus: 50–52.
5 Szalkay Gusztáv, M.I.É.N.K., *Szabad Művészet* 1/1 (1908. január 15.), 7–8.
6 *Varró nő*, 1906, 28x45 cm, olaj, falemez, j.j.l.: Vaszary J. 906, magántulajdon (Virág Judit Galéria, 11. aukció, Budapest, 2002, 137. tétel); *Varró nők*, 1906, 56 x 70 cm, olaj, vászon, j.b.l.: VJ06, magántulajdon (Kieselbach Galéria, 24. aukció, Budapest, 2003, 41. tétel); *Kézimunkázó nő*, 1907, olaj, vászon, 75,5x40,5 cm, j.b.f.: Vaszary J. 907, Rippl-Rónai Múzeum, Kaposvár